

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
Za navadno dvostopno vrsto se plačuje 6 kr., če se tiskane 1 krat.
5 kr., če se tiska 2 krat.
4 kr., če se tiska 3 krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačat-kolek (štampelj) za 30 k.
Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovajno frankujejo.

Št. 56.

V Mariboru 13. maja 1869.

Tečaj II.

Volilci Trebanskega, Zatičinskega Žužemberskega, Mokronoškega, Litijskega in Boštanskega okraja!

Na mesto prezgodaj nam umrlega visokospoštovanega domoljuba gospoda S. Treo-ta bode volitev deželnega poslanca v Trebnjem 24. dan t. m.

„Slovenija“, društvo za brambo národnih pravic, ki ima po svojih pravih nalogah, da nasvetuje volilcem možé, ktere naj volijo v zbor, težavne te naloge noče izvrševati sama po sebi, ampak le po zaslišani volilcev taci, o kterih vé, da jim zaupajo tudi drugi volilci istega kraja. Temveč pa je takega vzajemnega postopanja pri taki volitvi treba, kjer mnogo okrajev skupaj voli in ni vselej mogoče, da ne bi bilo različnih misli, dokler ne pride dan volitve, pri kateri pa je edinosti treba, da se ne razcepijo glasovi. Ko je „Slovenija“ po svojih zaupnih možéh izvedela, da je mnogo glasov za gosp. dr. Zarnika, naprosila ga je, naj razglasi volilcem svoj program, in na ta poziv je poslal društvu to-le pismo:

Moj program.

V vsem političnem in nepolitičnem mišljenju in dejanju mi je bil in mi bode vedno pred očmi edini cilj in konec, edina svrha: korist in napredek slovenskega naroda. Vsled tega sem pa prepričan v dnu svojega srca:

1. Da edina rešitev našega naroda je v tem, da se razkosani njegovi udi v 8 deželah zdaj bivajoči v eno telo, v „zedinjeno Slovenijo“ združijo, in da se mora vsak pravi rodoljub z vsemi silami in z vsemi po postavi dopuščenimi sredstvi pri vsakej priliki za to potezati, da se ta misel kar najprej mogoče oživotvori.

2. Da nam med vsemi državnimi kombinacijami Avstrija daje še vedno največje poročstvo za ohranjenje in vzdrževanje naše narodnosti; — a to edino le takrat, ako se Avstrija na svoji po naravi odmerjeni, to je, federativni podlagi ustroji.

3. Da je v verskih in šolskih zadevah za naš narod ta politika najkoristnejša in najshodnejša, ktero večina zdanjega kranjskega zbora sledi. Jaz sam, ako bi bil v tem zboru sedel, nikdar ne bi bil drugače v omenjenih zadevah glasoval. Posebno mi pa do tega stoji, da se šola od cerkve ne loči; vsako delovanje za ločitev zdi se mi vedno jako škodljivo in pogibeljno za naš narod.

4. Da se moramo z vso močjo za to truditi, da dobi naš jezik izključivo vladanje v vsem javnem življenju, to je, v vseh uradnih in v vseh šolah.

5. Da se volilna pravica za deželne zборе in za mesta podemo kratki, to je, da se odpravi tako imenovano zastopanje interesov in fevdalstva (pri volitvi za veliko posestvo), da se povsod 3 volilni redi v enega samega zlijejo, in da se niži cenzus vpelje.

Listek.

Poslednji bosanski kralj.

(Zgodovinsko-romantičen obraz; česki spisal Prokop Chocholoušek, poslovenil Podgoričan.) VII.

Posvetujejo se in posvetujejo v kraljevski palači v Bobovca po vojvode Radića prihodu s turškim begom blagajnikom. Na vse kriplje se pripravljajo na vojsko, ali tako abotno — tako očito vpricho turškega poslanca, da mu kažejo, kakor bi mu to nič mar ne bilo, ka hote zgrabiti Hercegovini gospodarja — Štefana Kosarića, ki je bojda zagovarjal svojo hčer Katarino, udovo bosniško kraljico, ko je v apostolski prestolici tožila kralja Štefana Tomaževića. Sleherni dan prihajajo in odhajajo trume vojščakov, ali ne na jug, temuč vsa vojska zavije le na vzhod — na srbsko mejo. Turški poslanec pa še ne mrdne za tega delj: strpno čaka, kaj odloči bosniško dvornišvo; mirno pazi na vse bojne priprave, le časi pa časi zgene z ramami, privzdigne vrhno ustno in pljune, roko vteke za pas in sam sebi šepne: „Krščanski psi, menda menijo, da bodem žrl njihovih laži blo!“ — Ali da nihče ne sluti, neko temno noč svojih služabnikov enega — poturčenega Bolgarja: glasnika svojemu gospodarju pošlje v Turško. Mirno se posmehuje zmerom bojnemu hrumu, ki raste in raste.

Uganjevajo in ukrepljejo v kraljevi palači, gotovosti pa ne določijo nikakove. Dopoldne modra in izgovorna Vojakcija pregovori sina, da obljubi, ka ustreže turške vlade zahtevi — ter nekoliko mošenj zlatá žrtvuje raji nego krono in svojo kraljevino; popoldne pa ga vselej zopet vladika preveri ali s pretivostjo, ali pa mu pošegače samoljubost, s kratka pak: Tomaževićeva lakomnost je vernejša vladikinim nego materinim vadam.

„Obljubil — prisegel si,“ — poprime vladika besedo, „da ni cvenka ne dadeš več Turku, to prisego pa ne smeš zaničevati, če hočeš, da ti grehe odpusti Bog. Gotovo da, kar dadeš Turku, to bodeš pogrešal, kajti novci vladadajo čas — njegove potrebe, zlato ti poišče, zlato preskrbi vojsko in bojne stroške.“

„Ali vse to tirja čas,“ — vteke se kralj v opomin in svet; na pol

6. Da se vsem javnim uradnikom, častnikom in penzionistom aktivno volilno pravo odvzame.

7. Da se v skupni državni zbor pošilja le delegacija iz deželnega zbora zedinjene Slovenije, ako taisto enkrat (se ve da po postavni poti) dosežemo.

V Ljuto meru, 1. maja 1869.

Dr. Valentin Zarnik.

Razglasja ta program vsem volilcem priporoča po dogovoru z gori omenjenimi volilci društvo „Slovenija“

gospoda doktorja Valentina Zarnika,

rojaka Vašega, rojenega Ljubljancana, zdaj advokatskega pomočnika v Ljuto-meru, za deželnega poslanca. — Bralcem slovenskih časnikov je njegovo ime že dolgo dobro znano, kajti mnogo je že pisal za narod naš, in kar se napravljajo tabori, slovi njegovo ime kot posebno izvrstnega govornika; po njem bi tedaj deželni zbor dobil izdatno moč. Kazal je, da pozná potrebe naroda našega.

Volilci! že trikrat ste slavno pokazali, da ste volili v lepi edinosti in v tej edinosti ste tudi zmagali. Naj bodi Vam edinost tudi zdaj vodilo!

Naposled Vas opominjamo še tega, da vsak volilec seboj prinese poverilni list (Legitimationskarte), ki ga je dobil od gospódke in da ga oddá volilni komisiji; drugače ne sme glasovati.

Za odbor narodnega društva „Slovenije“ v Ljubljani 11. maja 1869.

Dr. Jan. Bleiweis,
prvomestnik.

Jan. Murnik,
tajnik.

Še nekoliko besed o našem prizadevanju.

I.

Izhajaje od znane dr. Dominkuševe brošure: „die nationalen bestrebungen der Slovenen“ je graška „Tagespost“ prinesla tri članke, v kterih pobija slovenski program. Ta list nam Slovencem priporoča naj ohranimo in gojimo svojo narodnost, zraven tega pa naj se naslanjamo na Nemštvo. Razlogi, s kterimi to podpira in zedinjenje Slovencev podira, so tako plitvi, da se za istino čudimo, kako more kak mnogobran časopis, kterega duševni očetje bi vendar morali biti misleči in dobri publicisti, kaj tako površnega podajati. Vemo, da Tagespostni bralci miso tudi naši bralci, zato bi brez koristi govorili, ko bi hoteli na vse odgovarjati, kar ona k našemu prizadevanju spadajočega in ne spadajočega omenja. Tako na primer nam Slovencem severno Ameriko v izgled stavlja. Pravi, da je v severni Ameriki na milijone Nemcev, ki spoštujejo kulturo domačinske zemlje, pa ne vidiho nikake nevarnosti za svojo narodnost v prevagovanji angleške narodnosti in ne tirjajo lastnega opravnega oblastja. Človek, ki le površno pozna naše in severoamerikanske razmere, ne ve, kako bi se smejal tako naivnemu in neum-

je že na Nikolajevi strani, „ker pa ne morem podkupiti ga drugače, nego s zlatom, kaj torej?“

„Čas, to se ve da, čas!“ — vščene ga Nikolaj in ščiplje dalje, „kedaj pa pokne lepša ugodnost, da zdirmaš turško moč in nesmrtno slavo priboriš si? Kar so ogerski kralji zastoj poskušali, da bi s Kapistranovo pomočjo vlastili si zahodnje krščanstvo s svojo silo, da bi otili Beligrad, vrata ogerski vladi: to se posreči tebi, kralj! Če potereš Turka, proslaviš se v Evropi bolj, nego kteri si bodi zmagovitec, a ogerski Matijaž potlej ne bode menil, da načeljuje.“

„Zrelo bodočnost mi prorokuješ vsakako, velečestiti oče!“ — opone-se kralj, toda le na videz, prsi se mu grudijo od same želje, oko pak mu razkošno gori, „povedi mi tudi, kako in kaj, pa precej jutri poslanca s prazno malho pošljem nazaj.“

„Ali ni že tisoč in tisoč vojščakov na tvoje kraljevine meji? Le ozri so okrog sebe, kako narodu srca goré za Kriščeve vere slavo, za slavo in samosvojnost Bosni, za tvojo slavo. Nikjer ne najdeš nikogar, da bi ne prijel za orožje, če ga pokličeš; da bi takoj ne vstal — ter šel na vojsko za sv. križ, za očetnjavo, za svojo slavo. Ali če zanemariš, da se razkadi to prvo razvnetje, ne znam, ali še kedaj vsplameni tako, ali ne. — Ne, ne, zdaj ali pa nikoli več; na vojsko na čest svetodejstvu — ti z mečem, jaz pak s križem v roki bosniški narod popeljem na vojsko z najkrutejšim vragom krščanstvu. Kdor ni orožen če ga zgrabiš, gotovo ga zmoreš; a, ali bodedo razmetali Turke in gnali jih skozi Srbske prelaze, za Balkanom čez ravni in Bolgarske doline k obalam, ki morski valovi pljuskajo ob nje!“

Razogujeno kralj gleda vladiko; časi pa časi desnico zaviti po zraku, kakor bi že kosil glave Turkom, ki dirje beže, naposled pak prime za handžar in hoče spregovoriti, ali zadnji trenotek mu zaostane sapa: vse materine branitve na ta boj mu ožive v srci na enkrat, torej se ne upa obljubiti. Ko je vse tiho, čuje se, kako mu srce utriplje, kako grudijo se prsi, ali vendar: izvije se svoji moči iz oblasti — ter navdušeno vskrikne: „Zgodi se tvoja volja, Gospod! Tedaj na vojsko, ali na život ali na smrt! Bosniška krona in turški meč se krhata; na veke naj kraljevskemu Bobovcu z mogočnega stolca zgine polumesec — ter sv. križa prapor zopet zavihra in plapolá po

nemu sestavljanju. Može, ki nam lepe nauke dajati hočejo nas in naših tal in naših ciljev ne poznajo. Tisti, ki se jim ustavljajo, ustavljajo se iz samopridnosti izvirajoče ali iz osebnosti ali iz splošne koristi njih narodnosti. — Čudna zmes obeh je ravno Tagespost. Dasiravno nam prihaja z navidezno pravičnim obrazom, vidi se vendar s tega obraza krivi nos judovskega samoprida in šabrovanja. Ona namreč svetuje, da se tako naslonimo na nemštvo, kakor se ameriški Nemci na Angleštvo. Dobro: ali vprašanje bi bilo popred rešiti, ali smo pri nas v tistih razmerah kakor so oni v ameriških državah? Vprašanje bi bilo rešiti, ali Angležem ameriškim kedaj na misel pride tako tovoriti svojo kulturo med Nemci, kakor ti med nami? Vprašanje je, ali ni na tako vsekoli svobodni zemlji kot je ameriška, svobodna tudi narodnost in svobodni jezik? Severo-ameriške države so v federativni zvezi in imajo najširšo avtonomijo. Nemci, kjer tam nepretrgoma prebivajo, ne zahtevajo svojega opravičilstva, ker ga že po zakonu imajo in jim vsestranske svobode ne krati nobena angleška birokracija. Torej, dajte nam svobodo kakor jo imajo oni prekmore, potem zedinjenja ne bo treba zahtevati, ker bomo prece dejansko edini.

Čudno je to, da ravno tisti ljudje, ki hote zedinjenje Slovencev za-znamovati kot absurdno, vlado, ki bi ga hotela vpeljati sentimentalno, da ravno tisti ljudje z vidnim dopadanjem gledajo edinjenje Italije, in še bolj Nemčije. Zoper edinjenje Nemcev bi se dali ravno tisti razlogi navesti, kakor jih rabijo zoper nas. In še več. Glavni razlog Nemcem v tem odpade, da že imajo (kakor tisočkrat sami povedo) svojo kulturo, mi pa smo izobraževanje svojega naroda še le začeli. Pa čudno bi ometanje le bilo tistemu, ki bi sentimentalno ali pa dobrodušen dovolj bil in nekterim lepim frazom veroval, pa ne videl, ka je v dobičku Nemcem, da se naše slovenstvo in s tem slovanstvo ne razvije. To poželenje jasno sveti iz teh član-kov in v družem se naravnost pravi: „Kakor se že osoda obrne (t. j. ako bi Avstrija propala) Slovincem ne more biti volitev dvomna, na koga se morajo nasloniti, ali na Nemce, ali na Italijane, ali na Magjare... Za izobraženje Slovencev bode naslomba na Nemštvo najkoristnejša.“ To je jasno govorjeno. In temu nasproti tudi mi jasno govorimo, da volitev potem res ne bi bila dvomna, da pa se ne bi nobeden pravi Slovenec v Nemstvu utopiti hotel, kakor ne v Italijanstvu ali Magjarstvu. Kar se Nemcev tiče, in njih obetanja, da bodo oni „kot najkulturnejši narod jeziku Slovencev največ brambo dali“ — poznamo osodo poznanskih Poljakov, polabskih Slovanov in — kaj bi daleč iskali — svojo lastno.

Gališka resolucija.

Po dolgem odlašnji in omecovanji pride konečno enkrat, še tekom tega tedna pred državno zbornico poslancev eno najvažnejših vprašanj novokrščenega avstrijskega cesarstva: gališka resolucija. Od srečnega ali nesrečnega, t. j. modrega, državniskega, ali pa tesnosrčnega, kratkovidnega in enostranskega rešenja te zadeve bode odvisno, ali si bo sedanja, nam avstrijskim Slovanom gotovo neugodna sistema vedela izposlovati še nekoliko časa in tal, kjer bo mogla na začetni poti dalje delati svoje državne eksperimente, ali pa se v državi krene na drugo pot, ki bi utegnila, vsaj utegnila voditi do zadovoljnosti, torej samostojnosti in svobode vseh avstrijskih narodov. Gališka resolucija je životno vprašanje na eni strani za vlado, državni zbor in sedanjo ustavo, na drugi za deželno avtonomijo, federacijo, za nenemške narode sploh. Reči so namreč tako daleč prišle, da je le še ta alternativa mogoča. Če tudi nočemo trditi, da se bo to že popolnoma vidno pri debati o gališki resoluciji pokazalo, vendar bo treba tu

Srbskih in Bolgarskih vaseh; bodi tako, kakor Bog zahteva, jaz ne morem drugače!“

Zgrudi se na kolena pred vladiko: „Poblagoslovi me, da srečno končam svojo velevažno namero; jutri pošljem nazaj sultanovega poslanca,“ — in precej turškemu selu dade oznaniti, da jutri izve kaj in kako.

Molče sprejme to oznanilo beg, za kraljevega dvornika se ne zmeni, temuč obrne se k svojemu služabniku in ukaže naj vse pripravi na jutrajšnji odhod.

Malo po malo iz temne noči naročja vstane in napoči tisti osodni dan bosniški kraljevini; krvav svit se razlije po vzhodnem nebu. V njegovem rudem žaru goram temena leskečejo, kakor bi se kopala v krvi. Pripluje gorko zlato oko na obzor, solnce goreče, — vest, da je tik za ognjem mu nevihta. Kakor je soparno pod nebom, tako soparno je na bosniškem dvoru; vsakemu je očito, da je vstal osoden dan, in če prav nihče ne zna kraljevih misli, ker jih njih taji, da jih mati ne izve prevred, vendar-le nekova žalostna slutnja oži srca vsem, kajti če tudi odloči kralj, kaj in kako, njegov določ zadevle osodo Bosni, ki ostane ali samosvojna — dolžna Turku davek, ali pa se mora zgrabit s kruto in močnejšo turško silo; v tej igri pak počiva vlada sama, njena bodoča trajnost, a tudi naroda samega.

Tudi po mestu je otožno; poprejšnja hrmeča živost se je umeknila tihim resnosti; če prav včeraj ne mara še ni bilo nikogar, ki ne bi bil želel iti na boj na Turka — ali na život ali na smrt, vendar je v bosniškega naroda neizmerni gnječ, ki se je tlačil okrog kraljevske palače, vendar je vladala skoro grobna tihoča; vsakemu so se prsi krčile zaradi nujne važnosti, o kateri se je bila že včeraj po bliskovo hitro razvedela novica po mestu.

Kralj je bil trdo ukazal, da sme k njemu priti le Modruški vladika, drug pak nihče ne; a vendar-le je prodrla k njemu Vojak-cija lisičje.

„Sin, kateri se boji svoji materi pogledati v obličje, tak sinni pošten,“ ogovori in pokara Štefana, ki v zadregi stopi k njej.

„Mati, jaz —“ hoče odgovoriti, ali mati mu s svojo resnostjo in nevoljo zapové, naj molči.

iskati izvira vsemu, kar se bo v prihodnje godilo gledé notrajnega vrenja avstrijskega cesarstva. Pri važnosti zadeve, o kateri se bo morebiti še leta in leta govorilo, mislimo da je treba natanko poznati tirjatve in razloge posameznih strank. Zatorej hočemo tu priobčiti glavne točke iz sporočila glavnega odbora in pa tirjatve poljske manjšine v tem odboru, ktere bo v zbornici zagovarjal poslanec dr. Ziemalkovski. Začnimo pri zadnjih. Ziemalkovski bo tirjal v imenu svojo dežele. Državni zbor naj sklene:

I. Ustrezaje nasvetu, kterege je gališki deželni zbor v svoji seji 24. sept. 1868 potrdil, priznava se kraljestvu gališkemu in vladimirskemu z veliko vojvodino krakovsko vred narodna samouprava v tisti meri, kakor jo tirjajo potrebe in posebne razmere deželne. Pred vsem bo

1. smel izključljivo deželni zbor določevati, kako naj se volijo poslanci za državni zbor.

2. Delegacija gališkega deželnega zbora se bo udeleževala posvetovanj državnega zbora le gledé onih zadev, ki so tej deželi skupne z drugimi v drž. zboru zastopanimi deželami.

3. Sledeči predmeti, v kolikor se tičejo kraljevine gališke, odvzemo se delokrogu državnega zbora določenemu v državnih osnovnih postavah in pridejo v smislu §. 12 v kompetencijo deželnega zbora gališkega. Ti predmeti so: a) ustanovljenje kupčijskih zbornic in kupčijskih organov; b) postavodaja o kreditnih in zavarovalnih zavodih, bankah in hranilnicah, izvemših banke, ki bankovce izdajajo; c) postavodaja o domovinski pravici; d) določevanje načel gledé učenja v ljudskih šolah in gimnazijah, potem postavodaja v vseučiliščih; e) kazensko pravosodje in postavodaja o policijskem kaznovanju, civilna postavodaja in ona o rudarskem pravu; f) postavodaja o glavnih črtežih gledé organizovanja sodnijskih in upravnih oblast-nij; g) postave, ki se imajo dati, da se izvršijo državne osnovne postave o splošnih državljskih pravicah, o sodnijski, vladni in izvršilni oblasti; h) postavodaja o onih predmetih, ki se tičejo dolžnosti in razmerja Galicije do drugih dežel v državi; i) srenjsko postavodaja brez omejenja izvirajočega iz čl. IV. drž. osnovnih postav 21. dec. 1867 o splošnih državljskih pravicah.

4. Da se morejo poravnati stroški za administracijo, sodništvo, uk in prosveto, za javno varnost in obdelovanje zemlje na Gališkem, odloči se iz državne blagajnice svota, ki je pravim deželnim potrebam primerna. Svota se prepusti v porabo deželnemu zboru in se gledé natančne porabe odtegne kompetenciji državnega zbora.

5. Posedva kraljevine gališke in vladimirske z velikim vojvodstvom krakovskim vred, tako imenovana kameralna posedva, naj se kot deželna lastnina vtelesijo k deželni blagajnici te kraljevine.

6. Soline, kar jih je v kraljevini gališki in vladimirski z velikim vojvodstvom krakovskim vred, ne smejo se niti prodati, niti zameniti niti zadolžiti, ako k temu ne privoli deželni zbor te kraljevine.

7. Kraljevina gališka itd. dobi svojo posebno vrhovno sodnijo.

8. Kraljevina gališka itd. dobi deželnemu zboru odgovorno deželno upraviteljstvo v zadevah notrajne uprave, pravosodja, poduka, javne varnosti in deželnega obdelovanja, tako tudi deželnega ministra kot svetnika vladarjevega.

II. Iz vse zbornice naj se voli odbor 9 članov in naj se mu naloži, da dotične postave osnuje in državnemu zboru predloži.

Ta predlog je popolnoma povzet po resoluciji gališkega deželnega zbora, o kateri seveda večina ustavnega odbora noče nič slišati. V njenem poročilu beremo gledé gališke tirjatve po odgovornem deželnem upraviteljstvu: „ko bi se gališkemu zboru ta tirjatve dovolila, nehala bi v ustavi ustanovljeno enako razmerje, v katerem stojé vse posamezne dežele do državne celote; in s tem priznana posebno državopravno stanje gališko bi

„Tedad si že sklenil, kaj naročiš turškemu poslancu,“ — po kratkem molčanju jame resno, žugalno govoriti, „ker se ogiblje mojega pogleda, zato mi je kazno, da si zavrgel moj nasvet, ki mi je iz gorkih prs privila ga na jezik, z jezika pa tebi v obraz zmeknila le čista ljubezen in moj razum. Nesrečni sin ti! Nekoliko mošenj zlata imaš raji, nego prestol in krono! Nesrečna mati sem jaz, zato ker sem porodila tebe, ki sam s svojo roko rušiš bosniški prestol, nekdanj mogočne srbske carjevine poslednji ostanek; tebe ki narod pehaš v žrelo neusmiljenemu bisurmanstvu. Konec bode vsemu: Bosna je že prokleta, narod čujem že zdaj, da na pomaganje kriči v sužnosti, narod — razkropljen na vse krute sultanije končine. Klet te bodena vekov veke Bošnjak, zato ker si izdal njegov rod, a ne le tebe, tudi mene bode preklinjal — mene, tvojo nesrečno mater!“ — in solze se jej vdero iz oči, utrinjajo po licih, in trepečejo po njih zaradi notranjega nemira.

Kralja zmore materina bolest: pade na kolena pred-njo, prišne nje noge na svoja ustna in na prsi in vsikri: „Ne tako, ljuba moja mati! Vse je nasnovano, vse pripravljeno, da je tvojega sina zmaga gotova, da polumesec ne zmore sv. križa, da gotovo zmagovalno njegov prapor zavihra po srbskih vaseh in po zabalkanskem svetu!“

Materi razvedri srce to jasno zagotovilo sinovske ljubezni, posuše se jej solze, ali vendar-le odmajuje z glavo, ne more lahko verovati njegovi plehki nadi.

„S kom si se posvetoval o bojnih zadevah, ali morebiti z Radičem?“ povpraša ga.

„I, saj znaš, s kom!“ — odgovori kralj, ki je v tem bil zopet vstal s tal, „saj znaš, dokler je zopet doma, ker je zvedel, da je ušla Kosarevna, da je zmerom zaprt, da nikogar ne pusti k sebi, celo mene — svojega kralja zmerja in grozi se mi.“

„Čaki vsaj torej, zakesni odgovor,“ — seže mu brž v besedo Vojak-cija jasnolična; zopet jej nađa oživi v srci, „čaki, da pridem nazaj od vojvode Radiča.“

„Kaj mati!“ — zavzeme se kralj, ti bi hotela —?“ —

„Da, drziem se — ter stopim pred-enj,“ — odgovori Vojak-cija že meju

imelo nasledek, da bi se morala premeniti ustava v njenih bistvenih načelih. Odbor meni, da ni razlogov spreminjati že zdaj ustavo, ki se je še le pred dvema letoma napravila in katero so gališki zastopniki sami napravljati pomagali; kar pa ima Galicija posebnih potreb, hoče že tudi državni zbor in vlada za-nje skrbeti. Avstrija — pravi poročilo dalje — sme po pravici tirjati, da se Galicija čuti kot oddelek velike državne celote in da ne tirja, kar bi se ne moglo dati že zaradi splošnosti. Enako razmerje vseh dežel do državne celote mora ostati glavno načelo vse avstrijske ustavne politike. Ko bi se od tega načela odstopilo gledé Galicije, podpiralo bi to onemogla prizadevanja drugih izven ustave stojičih strank in sicer še izbujačo nevarno prenapetosti. Zaupanje do stalnosti ustave, ki se da v drugem obziru res še razvijati (kako ljubeznjivo!), spodkopalo bi se pri narodih in vzelo ustavi moralčno moč, katero ima zdaj proti svojim sovražnikom. Taka sprememba bi bila tembolj nevarna, ker bi se s tem ustava ne spremenila v avtonomističnem, ampak v federalističnem smislu.“

Tabor na Kalcu.

Od vseh strani gledajo na Kalc velikani kranjskih gor. Tukaj blizo izvira Pivke so tudi kranjski Slovenci očitno pridružili 9. t. m. želje svoje željam štajerskih in primorskih Slovencev. Tukaj je zahtevalo 8000 državljanov združenje razkosanega našega naroda. Kmetje iz zagorske okolice pričakujejo že dolgo pred polдне mnogobrojno prihajajoče goste iz daljave; dež, ki se je ob desetih curkoma iz oblakov ulil, bil je Pivčanom prav po godu in veselili so se, da njim je s taborom došel za suho zemljo že zelo potrební dež. Ob enih popoldne se nebo razvedri in taboriti prišedši po železnici bližajo se Zagorju. Ljubljanski „Sokol“ pride z društveno zastavo na čelu zelenemu slavlolu nasproti, ki stoji pred vhodom v Zagorje. Tukaj ga pozdravi gospodična Lovrenčičeva iz Postojne ter mu podari v imenu pivških deklet krassen venec iz kraških cvetic. S Sokolom pridejo tudi drugi domoljubi iz Ljubljane, Trsta in tržaške okolice, slednjih bilo je čez 200. Po srčnem sprejemu se bližamo z godbo, pevcí in slovanskimi prapori taborišču, za katero je pripravljen lep prostor pri grajščini našega pesnika M. Viharja. — „Čujte gore in bregovi, da sinovi Save smo!“ Te pomenapolne besede postavil je naš Miroslav na visok oblok nad odrom, pozdravlja je z njimi taborite. Od vseh strani bližajo se taborišču neprenehoma čete s slovanskimi zastavami. Tudi je prišlo lepo število istranskih rodoljubov iz Kastve.

Ob pol treh pozdravi dr. Costa zbrano množico, veseli ga, da je prišlo kljubu nemilemu nebu toliko taboritov. Dalje razklada pomen taborov starih časov in taborov sedanjih dni. Posebno Čehi in Slovenci so dandenes prisiljeni braniti svoje najsvetejše pravice na taborih. Iskati si moramo boljšo prihodnost, to smo si dolžni pred večnim bogom; pri tem pa nas po pravičnih zakonih podpira tudi svetli naš cesar Franc Jožef I. (trikratni navdušeni „Živio.“) Pred prvim opravilom predstavlja govornik postojnskega ces. komisarja g. Globočnika, potem pa opominja taborite, naj si volijo predsednika, ker brez vodje nobeno društvo ni mogoče. — Od vseh strani se sliši: dr. Costa naj bo prvosednik! — Za čast predsedništva prvega taboru na Kranjskem se dr. Costa gorko zahvaljuje in priporoča g. dr. Lavriča za svojega namestnika. Ko je dr. Lavrič za namestnika soglasno potrjen, čita dr. Costa došle telegrame in pisma: od tržaške čitalnice, iz savinske doline, od českíh taboritov na Rudnici, iz Mirnega, od čitalnice v Gorici, od hrvaške omladine v Pesenci, od Slovencev v Pragi in dopis Slovencev med Trnovkom in Krasom.

vratí, „kar se nikomur ni še posrečilo, to lahko zmore materinska ljubezen, pogovorim ga, da me usliši in da bode zopet z domovino in s teboj.“

To je izrekla in odšla; ni čakala, ali sin obljubi ali ne, da počaka z odgovorom.

„Ne znam, ne znam,“ — zamisli se kralj po njenem odhodu, „ali ne bi bilo pametnejše, ko bi se bil vdal materinim nasvetom.“

Prikaže pa se Modruški vladika; ta prihod mu to trenutje prežene vso obupnost.

„Kar je, to je,“ — določi natihome, „zgodi se, kar koli, saj ne morem drugače!“

„Nu, kralj in sin moj!“ — ogovori ga vladika, „ali gojiš še zmerom včerajšnje misli?“

„Tudi denes še!“ — odgovori kralj resno.

„Tedad je sveta vojska gotova,“ — dalje govori vladika, „turški poslanec — bliža se že tvojemu dvoru — izvé torej, kralj Štefan Tomažević — da se hoče smelo povspeti na vrhunec slavi, po kakoršni so doslé zastonj hlepeli njegovi prededje in ogerski kralji.“

„Bog daj to!“ — vzdihne kralj, kteremu se prsi krčijo zaradi važnega trenotka, ki se mu bliža.

„Komur je Bog zavetnik, temu je pomoč gotova,“ — oglaš se čestitljivo vladika. „Kralj moj!“ — ogovori ga vroče, kajti na enkrat vstane hrup na dvorišči in po kraljevskega gradu sobanah, hrup, ki mu je znamenje, da je blagajnik — beg, turški poslanec že prišel „ne skrivam tega, da je nastopila osodna ura, najvažnejša bosniški kraljevini, bosniškemu narodu od početka te vlade. Bog bodi tvoj varuh, ljubi kralj, a nuj, daj, da se posled tvoje besede zmagovito posveti sv. križi!“

„Amen!“ — zatrdi kralj, trka na prsi in pokriža se.

Miren, da, skoro jassen sprejme svoje dvornike, ki so mu bili prišli oglasit, odločena ura — da je približala se že — ter turški poslanec, da že čaka, kedaj sme stopiti pred-nj.

(Dalje prih.)

Prvo točko, da želijo Slovenci zedinjeni biti v eno kronovino z enim deželnim zborom, pretresoval je g. Josip Noli, pravnik iz Ljubljane. Razlaga najpred korist zedinjenja, opominja, ka je na taborih štirskih in goriških že blizo 50.000 Slovencev zahtevalo združenje v eno kronovino. Mi moramo Štajercem in Primorcem pripomagati, da se zedinimo (Hočemo!). Narod slovanski ima 80 milijonov duš, kterim solnce nikdar ne zaide, teh je 16 milijonov pod Avstrijo, Slovencev je poldrugi milijon in ti so raztrgani na 7 kosov, mislite da je to dobro? (Ni dobro!) ali je dobra suknja sešita iz 7 krp? Potrebno je tedaj, da kot narod ne poginemo. Zgubili smo že lepo število Slovencev na Italijo (Nazaj njih hočemo!), nazaj jih žalibog ne bomo dobili, ali od teh ktere imamo nočemo zgubiti nobenega več (Nikdar!). Opo-minjaje k slogi konča govornik izvrstno popularen svoj govor rekoč: „Razumeli ste, da je za nas koristno zediniti se (Zedinjeni čemo biti!). Zedinjenje vseh Slovencev tedaj denes vsi tirjajmo, da bode odmeval glas pivškega tabora po celi ljubljani naši Sloveniji! (Živila Slovenija!)“ O tej točki še govori v hrvaškem jeziku glavar z Kastve g. Rubeša, po govoru se je glasovalo in vsi pričujoči so za predlog povzdignili svoje roke, proti pa nobeden.

Drugo točko, da želijo Slovenci takoj svoj materni jezik a) v šolah, razpravljaj je g. Domicelj. Slovenci že čez 20 let neprenehoma tirjajo, naj se vpelje slovenski jezik v šole, pa vendar do zdaj še njih želje se niso izpolnile. Ne smemo se torej čuditi, da se nam ravno tako godi, kakor onemu psu, ki je v gobcu meso nesel in ko pride do vode, vglada v njej svojo podobo. Želeč še oni kos mesa, ki ga v vodi vidi, skoči va-njo in zgubi pri tej priči še kos, ki ga je že pred imel. Z učenjem tujega jezika naši otroci še to dobro pozabijo, kar so že pred vedeli. Ali to ni krivica, da pri nas le tuji in odpadniki naroda vse veljajo? (Res je! krivica je!) Pa kako bi Slovenec mogel priti do veljave, po tujem jeziku mu ni mogoče, ker ga ne zna, po svojem jeziku pa ne, ker ga ne sme rabiti. Ozrite se po omikanem svetu, povsod vidite, da vsi najpred skrbijo za domači jezik; kdor tega ne stori mora, biti rob drugim narodom. Poglejmo na primorske Slovence, malo boljših mornarjev najdemo, kakor so oni, ali kaj? vbogi Slovenci morajo služiti, gospodarji so pa Lahí. To vse so nasledki potujčevanja, s kterim nas naši sosedí že toliko časa tlačijo. Tujščina nam ne bode zmerom tako potrebna, kakor denes; ker tuji so naredili, da si denes s slovenščino zamoremo tako malo pomagati, kakor muha v močniku. To pa za naprej ne sme več biti; če ima enkrat slovenski jezik svojo veljavo, se oni ki ne hodijo na tuje kruha izkat, za tujščino še zmenili ne bodo. Ako bi pri nas morala vladati vedno nemškutarija na mestu slovenščine, ne pridemo nikdar iz blata. Naj si bodo berglje še tako lepe, zavoljo njih si mi gotovo ne bomo dali nog odsekati. Ravno to pa zahtevajo naši tlačitelji. Ponujajo nam zveličavno tujščino, da bi nam po takem vzeli narodnost, ki je živelj človeškega bitja. Naše šole so take, da še mnogo otrok, zapustivši šolo, ne vé, ka se državi, v kateri živimo, po domače Avstrija pravi. To je žalostno in na veliko škodo za razvoj naroda našega. V naše šole pošiljamo denes otroke lovit zajce, o kterih že pred vemo, da njih ne vjamejo. (Dobro.) Ako pes hoče vloviti na enkrat dva zajca, ne vlovi nobenega. Truditi se torej moramo za vpeljavo slovenskega jezika v vse šole (Hočemo se!).

Po glasovanju bila je tudi ta točka soglasno sprejeta. Dr. Lavrič govori o vpeljavi slovenskega jezika v uradnije. Pri nastopu ga množica z navdušenjem pozdravlja. „Mili Slovenci! sploh me veseli, da imam priliko govoriti na slovenski zemlji, zlasti se pa ponašam, govoriti o eni naj svetjših naših pravic, namreč o vpeljavi slovenskega jezika v uradnije. Bog sam dal nam je lastnost živeti po svoje. Brž, ko se človek rodi, postane ud svojega naroda, vsak narod pa ima svoje pravice. Mi Slovenci imamo oblast tirjati, da se nam pravica hrani! Soditi nas po takem smejo le tisti, ki umejo nas, naše priče in sploh vse stranke. V uradnijah gre za naše premoženje, našo čast, za našo svobodo. Mi pri sodniških naših razpravah ne potrebujemo tolmačev, ampak hočemo sojeni biti kakor vsi drugi narodi! (To hočemo!) V Avstriji mi nismo tuji, ampak smo nje najstarejši udje, naše zvestobe še nje nismo nikoli prelomili. Ne sme tedaj plača naše zvestobe biti, da se nam vrivajo uradniki, ki nas ne umejo. Sicer je mnogo gospodov, ki znajo, kader prosijo službe, dobro slovenski, kader bi pa moralno znanje jezika dokazati, se pripeti večkrat, da po slovenski druga ne vedó, nego dobro jutro ali dober večer! (Res je!) Govornik našteva nektare zgubljene pravde kot nasledke neznanja slovenskega jezika, potem pa opominja zbrane može, naj tudi to točko potrdijo, da se lože oživi Slovenija, za katero so popred tako navdušeno glasovali. O tem predmetu še hrvaški govori gosp. Steidl, tajnik glavarstva v Kastvi. Naj se upelje v uradnije slovenski jezik, je množica tudi soglasno zahtevala.

Tretjo točko: „da želijo Slovenci domače deželne zavarovalnice v Ljubljani,“ zagovarja gospod Dolenc v teletnem govoru.

Četrta točka: „da Slovenci želijo naj se zopet vpelja talije za škodljive zveri, je odpadla, ker se je zvedelo, da vlada sama dela na to, ka se talije vnovič vpeljejo.

Peto točko: „da želijo Slovenci pogozdenje vse golave od notranjskih gora, do jadranskega morja“ razlaga v tej zadevi dobro izvedeni g. dr. Costa. Med njegovim govorom predsedoval je dr. Lavrič. Vprašanje pogozdenja Krasa je za Notranjce naj važnejše, torej so tudi to točko radostno sprijeli.

Med taborovanjem je vladal naj lepši red, vsi nazoči so pazljivo poslušali govornike. Narod je bil tabora silno vesel, na mnogih krajih slišal si starčke govoriti: „To je prava b ož ja-pot, za to pa že radi darujemo čas in potrebne denarje“. Ljudska veselica trajala je po taborovanju pozno v noč, 9. maj na Kalcu bode Slovincem ostal pomenljiv dan!

Dopisi.

Iz Ljubljane 10. maja —r— [Izv. dop.] Kakor pričakujemo tukaj, bode naš vižmarski tabor največi, kar jih je bilo in mora biti že po naravi,

ker je v sredini slovenstva in blizu ljubljanskega mesta, kjer je razen nadpolovice inteligencije tudi vse zrno ljudstva narodno. Precej pozno pridemo s taborom, pa pridemo vendar. To mora biti nam, ki smo zaspance brez razložka njih socialnega stališča in politične veljave opominjali in jim zamujena dobra dela v politiki naravnost očitali, v veliko spodbudo. Tabor pri Ljubljani je tako rekoč po javnem mnenju prisiljen tabor. „Slovenija“ se dolgo ni mogla določiti zanj; pa ko bi se naposled tudi ne bila, tabor bi v Vižmarjih vendar le bil. Tudi tu je bila inicijativa od spodaj prišla. To se ve, da je prva in prava inicijativa prišla od vas štajerskih bratov, ki ste na mnogo neugodnejih tleh našim boječim in trepetlikavim „praktičnim“ možem z dejanjem pokazali da vse gre, ako se le hoče. — Okandidaturi v Trebnjem se čudne reči govoré. Da ne bom indiskreten, molčim še za danes, kaki razlogi se podtičejo čudnemu ravnanju onih mož, ki se v odbor za volitev postavljajo. To pa že danes lahko rečem, da se naši narodnjaki, t. j. nekateri ne upajo prav odločno postaviti se zoper Konrada. To je nekoliko tiste stare taktike, ki vsem izkušnjam vključno vendar še rešenja od vlade pričakuje. Tu je nekaj tistega, „kaj poreče vlada.“ Deželni prvosodnik, ki je Nemec skozi in skozi, ki ne bo nikoli brezpogojno za naš program, znal se je z nekaterimi us t n i m i in brezveljavnimi koncesijami, z navidezno neutralnostjo našim korifejem prikupiti. Jaz stavim, da ona vest po dunajskih časopisih, ka hoče slov. stranka iz oportunitatsva pustiti kandidaturu Konrada v. Eibesfeld, ni čisto brez tal bila. Samo javnega mnenja slovenskih volilcev so se gospodje zbalí. *)

Iz Dunaja 11. maja. H. G. [Izv. dop.] Konec državnega zbora je vladno naznanjen. Prestolni govor ga bode slovesno zaprl. V ustavnih državah je navada, da vladarju izdela prestolne govore tačas vladajoče ministerstvo. Tako bode tudi zdanje avstrijsko ali cislajtansko ministerstvo govorilo po nad bojujoče se stranke v zvišeni osebi Nj. vel. cesarja. Ministerstvo bode naštele vse potrjene postave, naštevalo napredek in pridobitve te nove dolge sesije državnega zbora. Primerno in ob pravem času je tudi za nas Slovane, ako pregledamo pridobitve in nepridobitve, ki jih imamo mi od sedenja v državnem zboru. Saj so tudi po našem slovenskem narodu voljeni zastopniki tu zborovali. In ti naši zastopniki nam morajo sami pritrčiti, da so se sami v svojih pričakovanjih, kakoršne so morda tačas imeli, ko jih je po Klunu Beust pregovoril za dualizem kakor je, — jako motili. Pri nas na Slovenskem je, kar se narodnih pravic tiče vse na starem. Edino pravica za druženja in zborovanja nam je toliko dobro prišla, da smemo v taborih govoriti in povedati: kaj hočemo. Pa še ta pravica je pristržena tako, da je policija nje gospodar. Jaz se zeló bojim, da pri najmanjšem neredu v kadem slovenskem taboru (kakoršnih neredov je po ustavnih deželah mnogo in skoro vselej, pa se pravica zborovanja za to ne odpravi), da, pravim, pri najmanjšem neredu v slov. taborih — Slovenci tudi ne boste več taborovali. Da je pravica za druženje in zborovanje le polovična, to priznavajo vsi neodvisni listi brez razločka. In sicer? Kaj imamo še zares liberalnega in ustavnega? Pomnožen davek, davek na krvi in novcih, ta pač ne spada v svobodo in napredek. Šolska postava je sicer narejena po liberalnem kopitu, pa nam Slovincem žuga v zdanjih razmerah z germanizacijo, zato se je veseliti ne moremo. Preverili smo se, da pravih svobodnostnih pridobitev od vladajoče stranke nimamo pričakovati. Denašnja nova „Presse“ organ ministerstva, naravnost pove, da je lahko vladati tudi brez Slovanov. Ta časopis je srečno enkrat do spoznanja prišel, da Čehi denašnih razmer ne bodo nikdar priznali, da je poboganje ž njimi nemogoče. Torej naprej brez 5 milijonov Čehov! Pa tudi brez Poljakov pojde dalje, misli „N. fr. P.“, in koketira z Rusini, kateri se bodo dali porabiti zoper Poljake. Bomo videli, kako to vse pojde. Na vsak način pa posebno veselo ni za veliko Avstrijo, da so danes razmere take, t. j. slabše konci sesije, nego pred njenim začetkom. V začetku so Nemci mislili, da bodo z lepo ali z grdo Čeha za dec. ustavo pridobili; to upanje jim je upadlo. Poljaki so bili v začetku že njihovi; to se je spremenilo. Slovence so videli v državnem zboru in so mislili, da je ves slov. narod s Svetcem vred že „verfassungstreu“ in zadovoljen; tudi tega neresnice so se že lahko prepričali in se bodo, če Bog da, še bolj. Slovenski narod je v taborih in časopistvu pokazal in povedal, kaj hoče in za kaj njegovi pooblaščenici v državnem zboru — niso glasú povzdigovali. Govoril bom o vseh teh stvareh v prihodnje obširneje.

Politični razgled.

Državnemu zboru je Taaffe naznanil, da bode z navadnimi ceremonijami v ces. burgi njegova prva sesija končana 15. t. m. Menda nič ne pomenja, da se je ravno v tej predzadnji seji predložila potrjena postava o izjemenem stanju. Večji delj seje je polnilo potem posvetovanje o železnicah. — Važnejša seja je imela gosposka zbornica, kjer se je znana postava za ljudske šole v drugem branji sprejela. Moravec grof Mitrovsky je tudi tu zbornico opominjal, da postava seza v pravice posameznih dežel. Podpirali so njegov nasvet, naj se ta postava zavrne in druga izdela, tudi gališki zborniki gosposke hiše. Vendar je bila postava v bistvu nespremenjena po zagovarjanji prof. Ungera, Antona Auersperga in Hasnerja sprejeta. Bomo videli, kako se bode izpeljevala. — V seji 11. maja je bilo hitro odpravljeno kaciš šest postav brez splošne posebne politične veljave.

Nedavno so v državnem zboru poslance kar nekako memogredé Cislajtani jo krstili z imenom „avstrijsko cesarstvo.“ „Politik“ piše iz českega stališča o tem krstu: Ustavljati se moramo proti namenu, ki hoče z novim imenom tudi zunajno zaznamovati centralizovano državo, v katerem se ima česka krona popolnoma potopiti. V tem smislu ima stvar tudi svojo državopravno stran in česki narod se mora proti njej obrniti. On

*) Dopis je še bil stavljen, ko smo prejeli oklie Slovenije.

Vred.

ne bo za novo stvarjeno in novokrščeno cesarstvo imel nobenega razuma; kar pozna in ume, to je česka krona, česko kraljestvo, česki kralj in odsihmal se bo tem bolj držal teh pojmov in imen; on ne bo storil ni več ni manj, kakor kar delajo Ogrí.

V Pragi so našli po ulicah raztresene plakate, ki so „veleizdajnega zadržaja“ kakor nemški listi poročajo.

V Pešti so začeli nabirati prostovoljce za magjarsko vojsko, tako imenovane honvede. Nabrali so silo malo nič vrednih postopačev.

O poljskih poslancih je „Gaz. Nar.“ rekla, da jih sebičnost in samopridnost zadržuje v državnem zboru. Groholski kot prvosodnik poljskega kluba je v družih poljskih listih zahteval, naj „G. N.“ imenuje tiste poslance, ki samo za denar in osebno korist v zboru sedé. Na to odgovarja „G. N.“ da noče javno imen imenovati, ker bi tako stvar postala osebna. Ker pa je vedno in vidno, da so nekateri poljski poslanci okrog ministerstev smukali se in dobili razne železniške koncesije in službe, priprava je z imeni postreči „G. N.“ v posebni častni sodnji, ki naj se postavi za njo in poljski klub. Radovedni smo, ali bodo poljski poslanci udali se v to, in kako se bodo očistili.

Razgovori med pruskimi in avstrijskimi vladnimi časniki so postali zopet mirnejši.

Turška vlada je hotela tudi svojo postavo o ravnopravnosti narodov narediti, in potem pod svojo sodnijo spraviti podložne družih držav, ki v Turčiji prebivajo in so dozdej imeli svoje sodnike in oblastnike le v konzulih lastne vlade. Rusija pak svojih ljudi v Turčiji ni hotela izročiti turškim oblastim in je pregovorila boje tudi druge vlade, naj tega ne store. Tako ne bo s turško narodnostno postavo nič. Želimo, da bi si slovanski narodi ob Balkanu kmalu brez sultana delali narodnostno postavo in sicer s puško bolje nego s turškim peresom.

Razne stvari.

* (Tabor na Vižmarjih), na binkoštni pondeljek popoldne ob treh, v poslednjem „Sl. Nar.“ le proti temu naznanjen, ako ga sl. vlada dovoli, je po dopisu c. k. okrajnega glavarstva od 6. dne t. m. dovoljen. Radostni slišimo, da se zbere mnogo naroda iz vseh pokrajin slovenskih. Na povabilo odborovo bodo o odločenih 5 programovih točkah govorili dr. J. Bleiweis, dr. Costa, dr. Razlag, dr. Zarnik in doktorand Noli. Dr. Toman zavoljo bolehnosti ni mogel zagotoviti, da pride; ako pa more priti, bode govoril; povabljeni za govor v omenjenih točkah so tudi dr. Vošnjak in še drugi rodoljubi. — Na polovico znižano vožnino po železnici je vodstvo železnice dovolilo.

* (Izkaznice za železnico) so se poslale čitalnicam, in na krajih, kjer teh ni, posameznim rodoljubom, kateri so naprošeni skrbeti za to, da jih dobi vsak, kdor se hoče peljati v Tabor na Vižmarje blizu Ljubljane. Veljajo od 15. do 19. maja in ako bi jih kje zmanjkalo, naj se nemudoma piše društvu „Sloveniji“ v Ljubljane.

* (Dr. Klun) je v državnem zboru izročil peticijo 16. občin iz Dolenjskega, naj se železnica napravi črez Višnjogoro in Novomesto. Nova „Presse“ na to opomni: „Ni brez politične važnosti, da je ta posel Dolenjsko dalo zastopniku ustavovernikov. Na Notranjskem se tudi pripravlja odpad od diktature narodno-klerikalcev. Taka znamenja so znamenita in pozdravljamo jih veselo.“ Tako govori „N. f. P.“ Mi bomo prihodnjič o tem govorili.

* (Slovaki) nameravajo med svojimi rojaki podpise nabirati za veliko peticijo na ogerskega ministra uka, da se vpelje slovaški jezik v slovaške šole.

* (Česke gospé) in gospodične bodo napravile umrli česki pisateljici Boženi Nemcovi (ktera je po Cegnarjevi prestavi njene „Babice“ tudi Slovincem znana) spominek na grob. Njih amerikanski klub v Pragi je nabral zato v prvem branji 450 gld. Gospá Črnohova, znana obsojena vrednikova žena in pisateljica, je na Moravskem nabrala 136 gld., in amerikanski klub praških českíh dam je dal iz svojega 200 gl. Spominek se bode odkril 6. junija. — Slovenke! tu se izgledujte. Prijetno je za domovino v čitalnicah plesati do belega jutra, a še ljubezniveje se boste zdele pametnim mladim Slovincem, ako storite za domovino še kaj več.

* (Českemu junaku Žižki) se bode postavil na Přibislavskem polji spominek sestavljen iz kamenov, ki se imajo iz vseh delov českíh dežel skupaj spraviti. Mnogo českíh občin se je že zglasilo, da hočejo iz slavnih gor kamenov s primernimi napisi pripeljati.

* (G. Peter Graseli) je dostal svojo kazen in je 7. t. m. smel zapustiti jetnišče.

* (Tabor na Vižmarjih.) Sliši se, da bodo pri tem taboru v središči Slovenije vdeleževale se vse slovenske čitalnice po posebnih deputacijah s svojimi zastavami.

* (Zaupnico) dež. posl. g. Dr. J. Vošnjak-u in M. Herman-u ste poslali mesti Černomelj in Metlika in županije: Stari trg pri Poljanah, Dolnj, Dolenja, Podgora, Radenice, Telčirah, Maverl, Doblice, Petrovas, Vinica, Semič in Podzemelj na belem Kranjskem. V tej zaupnici se zahvalijo g. posl., da sta tako pogumno v deželnem zboru graškem tirjala zedinjenje vseh Slovincem, ker le tedaj, če se zedinjo vsi Slovenci v eno slovensko kronovino s skupnim deželnim zborom in skupno deželno vlado, zamore slov. narod v duševnem in materijalnem obziru spešno se razvijati in nepredovati. — Iz vseh slov. krajev donijo glasovi, ki kličejo po slov. kronovini, le naši državni poslanci so gluhi za te mogočne glasove, in molčijo v državnem zboru o tem vevlačnim pitanji, da ne bi motili prelepe harmonije v dualističnem zboru.